

CAO 8 ondertekend

Het ontwerp van CAO 8 werd uitvoerig besproken op de consultatievergaderingen die de voorbije weken hebben plaatsgehad. Op verschillende punten kwam kritiek. Vooral de verloning van de directeurs van kleine scholen werd zwaar bekritiseerd. Het COV ondernam nog een poging om een oplossing te bewerkstelligen voor die problematiek. De directeursverenigingen van het katholiek onderwijs en het gemeentelijk onderwijs namen publiek het voortouw om de discriminatie van die directeurs aan te klagen. Het voorstel van CAO bleef ongewijzigd. Om de belangrijkste verworvenheden niet verloren te laten gaan, stemde de COV-Raad met grote meerderheid in met het ontwerp voor CAO 8.

Ongenoegen bij directeurs kleine scholen

In vorige nummers van Basis wezen we reeds op de zwakke punten in het ontwerp van CAO 8. We hebben daarbij vooral gewezen op de problematiek van de directeurs van kleine scholen. Het COV-bestuur sprak zich van tevoren immers uit voor een gelijke weddenverhoging voor iedereen. Die eis werd niet ten volle ingewilligd. Sommige directeurs van kleine scholen zagen wel soelaas in een vermindering van lesopdracht, maar de roep voor een weddenverhoging klonk het luidst. Onze pogingen om alsnog het ontwerp van CAO op dat punt te doen wijzigen, strandden. Toch mag worden benadrukt dat de optelsom van vakantiegeld en weddenverhoging voor alle andere directeurs een koopkrachtverhoging betekent die door velen wordt benijd.

Een compromis met veel sterke en enkele gevoelige, zwakke punten

Op vrijdag 29 september voerden bijna driehonderd directeurs actie voor het kabinet van de minister van Onderwijs. De delegatie die werd ontvangen door de onderwijsminister, kreeg te horen wat wij enkele dagen tevoren vernamen: het ontwerp wordt niet gewijzigd. Wijzigingen aanbrengen aan één aspect, plaatst immers het geheel op de helling. Het voorliggend ontwerp is een compromis dat na langdurig onderhandelen werd bereikt. Omdat de negatieve aspecten niet opwegen tegen de positieve maatregelen die in deze CAO zijn opgenomen, stemde de COV-Raad ermee in de CAO te ondertekenen. Op donderdag 5 oktober werd de CAO door overheid en vakbonden in aanwezigheid van de schoolbesturenorganisaties ondertekend. We lieten niet na onze belangrijkste opmerkingen onder de aandacht te brengen.

De opdracht van de leerkrachten in het basisonderwijs wordt complexer en vergt meer gespecialiseerde kennis. De toenemende zorg voor alle leerlingen verhoogt in aanzienlijke mate de werkdruk. Het COV waardeert dat een betekenisvolle stap wordt gezet om meer personeel in te schakelen voor de ondersteuning van zorgactiviteiten op klasniveau. De overheid moet meer inspanningen doen om in het kleuteren in het lager onderwijs de groeps-grootte verder te beperken. Tevens moet prioritaire werk worden gemaakt van het organiseren van bewegingsopvoeding en lichamelijke opvoeding buiten het lestijdenpakket. Die zijn noodzakelijk voor de verbetering van de fysieke conditie van de kinderen en kunnen de werkdruk van de leerkrachten daadwerkelijk verlagen. Het COV vraagt dat de overheid geen gelegenheid laat voorbijgaan om werkdrukverlagende maatregelen te treffen en te ondersteunen.

In deze CAO wordt het mentorschap structureel ingevoerd. De financiële middelen zijn evenwel te beperkt om een adequate begeleiding van de beginnende (nieuwe) leerkrachten en de stagiairs uit de lerarenopleiding uit te bouwen. De verhoging van de wedde van de directeurs basisonderwijs begroeten we als algemeen positief. Voor de directeurs van scholen met minder dan 180 leerlingen biedt de voorgestelde vermindering van lesopdracht geen of onvoldoende soelaas. We roepen de overheid op om toekomstgericht een structurele oplossing uit te werken die de erkenning inhoudt van alle directeurs en de samenwerking in de scholengemeenschappen niet hindert.

Dat sommigen ons verwijten niets te hebben gedaan voor hun situatie, zal ons niet ontmoedigen om verder te blijven opkomen voor hun (en onze) verzuchtingen.

Kleuterparticipatie versterken

De consultaties over het ontwerp voor CAO 8 waren nog niet koud of onderwijsminister Frank Vandenbroucke lanceerde zijn voorstel om de participatie van kleuters aan het kleuteronderwijs te stimuleren. Een aantal kansarme ouders schrijft zijn kleuters niet of vrij laat in de kleuterschool in. Dikwijls levert dat al een leerachterstand op van bij het begin van het lager onderwijs. Door zo vroeg mogelijk voor een goede begeleiding te zorgen, kan het risico van leerachterstand worden vermindert. Onze kleuterscholen bieden nu een grote zorg voor de persoonlijke, sociale en intellectuele ontwikkeling van het kind. Kleuteronderwijs is gratis, zeer toegankelijk en wordt dicht bij de woonplaats van de meeste kinderen georganiseerd.

Verlaging van de leerplicht of niet?

De federale overheid bepaalt het begin en het einde van de leerplicht. De leerplicht verlagen, betekent dat de controle op het respecteren ervan een jaar vroeger moet beginnen. We wezen er al eerder op dat een verlaging van de leerplicht geen garantie biedt voor een stijging van de participatiegraad. Het is veel effectiever om stimulerende maatregelen in te voeren. Binnen de Vlaamse regering waren de meningen verdeeld over de manier waarop de participatiegraad moet worden opgekrakt. De onderwijsminister wil in elk geval de kans van alle kinderen veiligstellen. Dat wil het COV ook. Een voorstel dat zoveel mogelijk

tegemoetkomt aan die doelstelling en toch rekening houdt met de verschillende standpunten, zou kans op slagen moeten hebben.

Een impulsplan

Omdat het niet evident is om de controle op de leerplicht en de gevolgen ervan toe te passen op de kleuters vanaf 5 jaar, zou worden overgestapt naar een inschrijvingsplicht. Daarbij zal worden gestreefd naar een redelijke aanwezigheid van de kleuters op school. Dat betekent dat de minister - terecht - blijft pleiten voor een stimulerend beleid dat ondersteund wordt door Onderwijs en Welzijn. Zeven werkingsassen moeten dat beleid ondersteunen: een efficiënte gegevensverzameling, een sterke ondersteuning van de kleuterschool, het wegwerken van financiële drempels, een opdracht voor de Centra voor Leerlingenbegeleiding, een opdracht voor de Lokale Overlegplatforms, een naadloze overgang van opvang naar onderwijs en een motiverende sensibiliseringscampagne. We beperken ons hier tot een aantal van die aspecten.

De kleuterschool is van belang

Het belang van de kleuterschool wordt al lang niet meer in vraag gesteld. Soms zijn er praktische bezwaren die een doelbewust aanwezigheidsbeleid belemmeren. De werkdruk, het stijgend aantal kleuters in een klas, de verschillende instapmomenten, het gebrek aan middelen voor infrastructuur... kunnen er de oorzaak van zijn dat geen actief wervend beleid wordt gevoerd. Ook het omrekeningspercentage en het gebrek aan werkmiddelen kunnen remmend werken. Er is zeker ook nood aan meer omkadering en meer ondersteuning. De minister wil daarom maatregelen nemen om de scholen en scholengemeenschappen van het basisonderwijs te stimuleren en te ondersteunen om zoveel mogelijk kleuters aan te trekken en hun aanwezigheid te bevorderen.

Welke maatregelen?

Het systeem van de zomerklassen wordt beter. Scholen moeten sneller recht krijgen op bijkomende lestijden. Dat moet beletten dat zich na elke instapdatum het probleem stelt van aanzwellende kleuterklassen. De minister wil ook rekening houden met GOK-indicatoren.

Het huidige systeem van 'zomerklassen' zorgt er jaarlijks voor dat ongeveer driehonderd extra kleuteronderwijzers aan de slag kunnen. Dat aantal zou kunnen aangroeien tot achthonderd. Daarnaast wil de minister een aantal uren zorg voor alle scholengemeenschappen om te komen tot een actief en geïntegreerd beleid voor een verhoogde kleuterparticipatie. Dergelijk beleid, als onderdeel van het gelijke onderwijskansenbeleid, omvat meerdere aspecten: alertheid voor niet-ingeschreven kleuters, contacten met gezinnen van niet-ingeschreven kleuters en samenwerking met externe instanties (Kind en Gezin,

schoolopbouwwerkers,...), alertheid voor afwezigheden van ingeschreven kleuters, het verzamelen van informatie, het plannen van acties, het uitwisselen van expertise,... Het aantal uren zorg om dat beleid inzake kleuterparticipatie uit te werken, zou toegekend worden op basis van het aantal kleuters in de scholengemeenschap. De zorgcoördinator heeft hier een belangrijke taak. Ook het CLB heeft een rol te spelen. Het optrekken van het aantal uren zorg kost ongeveer 2,665 miljoen euro.

Vanaf 1 september 2007 wil de minister een bedrag van 5,465 miljoen voorzien voor bijkomende GOK-lestijden voor scholen met een hoge concentratie aan GOK-kleuters.

Die scholen zullen daarvoor geen nieuw plan moeten indienen. De inspectie zal ook geen afzonderlijke controle doen. Daarnaast wil Vandenbroucke ook investeren in de begeleiding van kleuteronderwijzers die met veel niet-Nederlandstalige kleuters worden geconfronteerd en die dus in grote mate te maken hebben met problemen inzake taalvaardigheid.

Volgens de minister bestaat een verband tussen het niet gebruiken van het Nederlands thuis, de schoolse prestaties, de sociale achterstand en de leerachterstand. De schoolse vertraging is er in het kleuteronderwijs. Daarom, zegt hij, is het van het grootste belang om de taalvaardigheid van de kleuters te verhogen door de meest geschikte onderwijskundige aanpak. De ondersteuning van de kleuteronderwijzers zal vooral bestaan uit een intensieve begeleiding gericht op hun pedagogisch-didactisch handelen. De kleuteronderwijzers die werken in regio's met een grote concentratie doelgroepkinderen, moeten daar bij voorrang een beroep op kunnen doen. De minister wil met die ondersteuning starten in alle LOP-gebieden met een concentratiegraad van minstens 25 % GOK-leerlingen. Daarvoor trekt hij een budget uit van 1,7 miljoen euro. Dat brengt het totale kostenplaatje van de ondersteuningsmaatregelen voor het kleuteronderwijs op 19,83 miljoen euro.

Financiële drempels wegwerken

Het kleuteronderwijs is zeker niet duur. Maar voor kansarmen kunnen ook beperkte kosten een drempel betekenen.

De minister wil een schooltoelage invoeren voor kleuters en leerlingen in het basisonderwijs wier ouders financieel zwak staan. Hij wil die toelage koppelen aan een engagement om de kleuters voldoende aanwezig te laten zijn op school.

CLB's

Een goede opvolging van en een reactie op afwezigheden van kleuters blijft een opdracht voor de school, zegt Vandenbroucke. De school moet daarvoor kunnen rekenen op steun van de centra voor leerlingenbegeleiding. Het CLB werkt niet alleen mee aan de sensibilisering van ouders, maar neemt ook de opvolging en begeleiding op van kleuters die

onregelmatig naar school komen. Bovendien hebben de CLB's een belangrijke verbindingsfunctie tussen het onderwijs en het bredere welzijns- en gezondheidsveld. Dat gaat verder dan het gericht doorverwijzen in individuele dossiers. Het houdt ook een belangrijke taak in naar netwerkvorming en het opzetten van structurele vormen van samenwerking.

LOP's

In een aantal LOP's werden al acties over kleuterparticipatie opgezet. Daaruit blijkt dat lokale samenwerking tot goede resultaten leidt. De onderwijsminister wil de LOP's een centrale rol geven in de informatiedoorstroming over kleuterparticipatie.

Samenwerking Onderwijs-Welzijn

De onderwijsminister gelooft in een samenwerking tussen Onderwijs en Welzijn. Welzijn en Onderwijs zijn partners in de zorg voor het jonge kind. Een zachtere overgang van opvang naar onderwijs is aangewezen. Sommige ouders zullen hun jongste kleuters sneller naar de kleuterschool sturen als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan: kleinere groepjes, (nog) meer aandacht voor het verzorgende aspect, aangepaste infrastructuur (bijvoorbeeld een slaaphoek...).

Een eerste reactie

Om alle kleuters de beste kansen te geven, om meer aandacht te geven aan taalontwikkeling, meer zorg te besteden aan kansarme kleuters... moet aan verschillende voorwaarden voldaan worden: er moeten onder meer bijkomende financiële middelen komen voor werking en infrastructuur en alle omrekeningspercentages moeten worden afgeschaft. Er moeten meer kinderverzorgers komen voor de verzorgende taken. Als er meer kleuteronderwijzers zijn, kan het aantal kleuters per klas omlaag.

In de komende weken zullen onze leden de kans krijgen om daarover met onze verantwoordelijken in debat te treden. Er is nog werk voor de boeg!

De pensioenen veiligstellen

De COV-Raad heeft het startsein gegeven voor de acties om de perequatie van de onderwijspensioenen te beveiligen. In een eerste fase wordt aan de politici duidelijk gemaakt waarover het gaat. Dat gebeurt vooral door de leiders van onze seniorenclubs. Maar daarmee is de kous niet af. Wij kunnen niet aanvaarden dat de overheid besparingen doorvoert op de rug van de onderwijsgepensioneerden. De regering-Verhofstadt wil het onderwijspensioen niet langer erkennen als een uitgesteld loon. Dat nemen onze gepensioneerde leden niet! De actiesteunen hen volop. En dus reageren wij.

Romain Maes ■
algemeen secretaris